

PHÂN TÍCH MỘT SỐ THỦ PHÁP TỪ VỰNG BIỂU HIỆN HÀNH VI NGÔN NGỮ THỈNH CẦU TRONG TIẾNG HÁN HIỆN ĐẠI (SO SÁNH VỚI TIẾNG VIỆT)

“Thỉnh cầu” là một trong những hành vi phổ biến nhất của con người, thuộc nhóm hành vi “khuyến lệnh”, về bản chất là một loại hành vi “đe dọa thể diện đối phương”. Do đó, khi thực hiện hành vi này, người nói thường có ý thức sử dụng những chiến lược ngôn ngữ nhất định để hành vi vốn không “lịch sự” này trở nên “lịch sự” nhằm đạt mục đích giao tiếp. Người nói có thể căn cứ tình hình thực tế để lựa chọn các phương tiện ngôn ngữ khác nhau, trong đó có các thủ pháp trên bình diện từ vựng. Các thủ pháp từ vựng bao gồm 4 loại nhỏ: kính ngữ, trợ từ ngữ khí, động từ trùng điệp và yếu tố giảm thiểu. Bài viết lấy tiếng Hán hiện đại làm đối tượng nghiên cứu chính, tiếng Việt làm ngôn ngữ đối chiếu. Việc phân tích, so sánh các thủ pháp từ vựng biểu hiện hành vi thỉnh cầu trong cả hai ngôn ngữ cho thấy giữa hai ngôn ngữ vừa có điểm tương đồng, vừa có điểm khác biệt. Trong quá trình đối dịch cũng như dạy học ngoại ngữ chúng ta cần hết sức chú ý những điểm này.